

مسمومیت نوزادان بر اثر خوراندن عسل

❗ برخی والدین به تصور کمک به تسریع رشد و تکامل نوزاد، عسل را به عنوان غذای کمکی به نوزادان خود می‌خورانند. ممکن است عواقب جبران‌ناپذیری به دنبال داشته باشد.

دکتر بهادر حاجی‌محمدی

بازرس انجمن علمی بهداشت و ایمنی مواد غذایی ایران

بوتولیسم نوزادان نوعی مسمومیت ناشی از باکتری بیماری‌زایی کلستریدیوم بوتولیوم است. سم بوتولین که توسط باکتری کلستریدیوم بوتولیوم ترشح می‌شود یکی از کشنده‌ترین سموم در تاریخ بشر بوده و یک گرم از آن موجب مرگ هزاران نفر می‌شود. مسمومیت غذایی بوتولیسم قدمتی طولانی دارد و در قرن دهم میلادی در قسطنطنیه شناخته شد. فلور میکروبی روده نوزادان کمتر از یک‌سال تکامل یافته نیست و لذا پس از خوردن غذای حاوی اسپور باکتری در روده آنها سم تولید می‌شود. عسل مهم‌ترین عامل بوتولیسم نوزادان بوده و بنابراین خوراندن عسل به عنوان غذای کمکی به نوزادان زیر یک‌سال بسیار خطرناک است. طبق گزارش‌هایی که در همین رابطه تاکنون منتشر شده، خوراندن عسل به یک نوزاد شش ماهه در تهران به مسمومیت بوتولیسم منجر شده است. گفتنی است یک مورد گزارش بوتولیسم نوزادان در نوزاد ده ماهه در استان آذربایجان شرقی نیز منتشر شده است. طبق پژوهشی که در شیراز انجام گرفت، حدود ۲ درصد از نمونه‌های عسل آلوده به باکتری کلستریدیوم بوتولیوم بودند؛ بنابراین باید در این زمینه اقدامات بهداشتی پیشگیرانه مورد توجه جدی قرار گیرد.

علائم بوتولیسم نوزادان شامل یبوست، سوءتغذیه، بیحالی، عدم کنترل سر و گریه‌های غیرمعمول نوزاد است. در ادامه ممکن است کاهش وزن نوزاد و بی‌قراری بی‌وقفه استمرار پیدا کند. این مسمومیت بسیار خطرناک بوده و اگر به موقع به پزشک مراجعه نشود و نوزاد مورد مداوا قرار نگیرد، خطر مرگ نوزاد را نیز به همراه دارد. نکته بسیار مهم این است که اسپور باکتری کلستریدیوم بوتولیوم به حرارت پاستوریزاسیون کاملاً مقاوم است، بنابراین باید توجه شود که عسل‌های پاستوریزه کارخانه‌ای موجود در بازار نیز به هیچ‌وجه نباید به نوزادان خورانده شود و از این نظر ایمن نیستند. ❗

زنان بیشتر اختلالات تیروئیدی دارند

رئیس پژوهشکده غدد درون‌ریز و متابولیسم ایران با اشاره به این که اختلال عملکرد تیروئید در زنان شایع‌تر از مردان است، گفت: تشخیص کم‌کاری و پرکاری تیروئید با انجام آزمایش‌های خون، در مواردی با سونوگرافی و اسکن تیروئید انجام می‌شود.

اولیای مدرسه در مواجهه باحمله تشنجی دانش آموز مبتلا به صرع چه باید بکنند؟

صرع به وقت دانش آموزی!

پونه شریاری

دانش و سلامت

❗ حالت تشنج تمام بدنش را فرا می‌گیرد و ناگهان به زمین می‌افتد، در حالی‌که تمام عضلاتش مثل چوب خشکی منقبض شده است. گاهی در چنین شرایطی بی‌اختیار ادرار می‌کند یا زبانش می‌گیرد، گاهی هم از دهانش کف خارج می‌شود. معمولاً این حالت سه تا پنج دقیقه طول می‌کشد و وقتی به هوش می‌آید، چیزی به خاطر نمی‌آورد و فقط حالت گیجی و کوفتگی دارد... این وضعیت را کودک مبتلا به صرع ممکن است بارها تجربه کند. البته برخی کودکان نیز هنگام حمله ممکن است فقط برای دقایقی حالت خیرگی و مات‌زدگی پیدا کنند (در افراد مبتلا به صرع کوچک یا غایب). نکته مهم این‌که صرع حملاتی را ایجاد می‌کند که تفاوت‌های زیادی از نظر شکل ظاهری، تأثیر روحی بر کودک و نحوه برخورد با آن وجود دارد. بویژه این تفاوت‌ها از زمان ورود کودک به مدرسه باید بیشتر مورد توجه قرار بگیرد. به همین دلیل معلمان باید حتما در جریان بیماری دانش آموز باشند و برای مواجهه درست با وی در زمان تشنج، اقداماتی را انجام دهند. با دکتر غلامرضا زمانی، فوق‌تخصص مغز و اعصاب کودکان و معاون پژوهشی انجمن صرع درباره ملاحظات مربوط با دانش آموز مبتلا به صرع به گفت‌وگو نشستیم.

دکتر فریدون عزیزی افزود: از هر ۱۰۰۰ تا ۳۰۰۰ نوزادی که متولد می‌شوند یک نفر دچار کم‌کاری تیروئید است که خوشبختانه با اجباری شدن آزمایش خون یا شنه پا در سه روز اول زندگی تشخیص داده شده و درمان مستمر تا پایان عمر خواهد داشت. درمان کم‌کاری با مصرف قرص لو‌تیروکسین و پیگیری آن با انجام

❗ صرع وضعف تحصیلی

در اغلب موارد دانش‌آموزان مبتلا به صرع محدودیت تحصیلی خاصی ندارند اما در صورت بروز مشکلاتی مانند عدم تمرکز و بیش‌فعالی بهتر است موضوع با پزشک مطرح شود. البته بروز تشنج در عملکرد فعالیت‌های ذهنی و تحصیلی می‌تواند باعث اختلال شود. در واقع درمان و کنترل تشنج با هدف پیشگیری از این عوارض صورت می‌گیرد. درمان دارویی نیز گرچه ممکن است خالی از عوارض نباشد، ولی چون باعث کنترل تشنج می‌شود، ضروری است. پزشک با توجه به سن، جنس و مقطع تحصیلی دانش‌آموز، داروها را انتخاب می‌کند که کمترین عارضه را ایجاد کند.

❗ ضعف بینایی دانش‌آموز

بیشتر داروهای درمان صرع از نظر عوارض و اثربخشی مطالعه شده و مجاز شناخته شده‌اند و کم‌بینایی از عوارض آن دیده نشده است. دو نوع داروی ضدصرع وجود دارد که ممکن است چنین عارضه‌ای ایجاد کنند که برای تجویز آنها شرایط خاصی مثل مصرف کوتاه مدت، معاینه‌های دوره‌ای و پایش میزان بینایی در نظر گرفته شده که بتواند از بروز این‌گونه عوارض پیشگیری کند.

اضافه وزن افسردگی می‌آورد

متخصصان سلامت با بیان این‌که داشتن اضافه وزن می‌تواند موجب افسردگی شود، اظهار کردند: این تأثیر بیشتر روان‌شناختی است. گروهی از کارشناسان در بررسی‌های خود دریافتند وجود متغیرهای ژنتیکی مرتبط با شاخص توده بدنی بالا می‌تواند منجر به افسردگی شود و این تأثیر در زنان نسبت به مردان بیشتر است. این امر تا حدودی ناشی از تأثیر تصادفی شاخص توده بدنی بر افسردگی است. بر این اساس مشخص شده افرادی با شاخص توده بدنی بالاتر بیشتر در معرض ابتلا به افسردگی هستند. محققان پیش از این دریافت‌اند که تجمع چربی‌ها در ناحیه شکم افراد چاق به دلیل بالا بودن میزان کورتیزول است که در واکنش به استرس تولید می‌شود.// ایسنا

خبر سلامت

راهکارهای ساده برای جلوگیری از بوی بد دهان

ما معمولاً همیشه به مسواک زدن و استفاده از نخ دندان بعد از وعده‌های غذایی توصیه می‌شویم. اما گاهی این راهکارها برای جلوگیری از بوی بد دهان کافی نیست. خوشبختانه راه‌های ساده دیگری نیز وجود دارد که به جلوگیری از بوی بد دهان کمک می‌کند. موارد زیر را در این زمینه در نظر داشته باشید:

مصرف آب کافی

نوشیدن آب کافی با مرطوب کردن دهان و دور نگه داشتن باکتری‌ها در جلوگیری از ایجاد بوی بد دهان بسیار موثر است. مصرف دست‌کم یک لیتر آب در طول روز و کاهش مصرف نوشابه و نوشیدنی‌های سرد که امکان ایجاد بوی بد دهان را افزایش می‌دهد، می‌تواند در خوشبو شدن دهان موثر باشد.

تمیز کردن زبان

مسواک زدن زبان بعد از مسواک دندان‌ها، باکتری‌هایی را که روی زبان وجود دارد از بین می‌برد. مواد باقیمانده روی زبان صرفاً بزاق بی‌ضرر نیست، بلکه پر از میکروارگانیسم‌هایی است که رشد و تغذیه آنها می‌تواند به تنفس بدبو و حتی آسیب دندان منجر شود. پشت برخی مسواک‌ها اسکراب زبان وجود دارد که می‌توانید از آنها استفاده کنید. درعین حال می‌توانید مسواک جداگانه‌ای با برس بسیار نرم مخصوص زبان تهیه کنید.

مصرف ماست

مصرف ماست برای سلامت و بهداشت دهان بسیار مفید است. ماست به کاهش پلاک‌های دهانی و خوشبو شدن دهان کمک می‌کند. براساس تحقیقات، مواد غذایی سرشار از ویتامین D مانند شیر، پنیر و ماست، رشد باکتری‌ها را در دهان کاهش می‌دهد.

مصرف روزانه سیب

مصرف میوه‌های دارای بافت ترد و سخت برای سلامت دهان بسیار مفید است، زیرا به تمیز شدن مواد غذایی باقیمانده در لابه‌لای دندان که می‌تواند ایجادکننده بوی بد دهان باشد، کمک کند.

مصرف چای سبز به جای قهوه

بهتر است همیشه به جای قهوه، چای سبز مصرف کنید، زیرا چای سبز حاوی فلاونوئیدهای طبیعی است که از ایجاد بوی بد دهان جلوگیری می‌کند.

آزمایش‌های خون صورت می‌گیرد. ناگفته نماند که با مصرف نمک پیدار می‌توان از بروز کم‌کاری تیروئید جلوگیری کرد.

وی تأکید کرد: در درمان پرکاری تیروئید از سه روش؛ مصرف داروهای ضدتیروئید مانند متی‌مازول، مصرف ید رادیواکتیو و عمل جراحی انجام خواهد شد. / جام‌جم

❗ بیش‌فعال یا افسرده؟

داروهای ضد تشنج ممکن است درصدی بیش‌فعالی و افسردگی ایجاد کند، ولی در بیشتر موارد عارضه‌ای ایجاد نمی‌کند. در صورت بروز نشانه‌هایی از هر نوع اختلال رفتاری لازم است موضوع با پزشک متخصص مطرح و اقدامات لازم انجام شود.

❗ محدودیت در مدرسه

دانش‌آموز مبتلا به صرع هم مانند سایر دانش‌آموزان باید تکالیف و مسؤولیت‌های خود را به انجام برساند، اما بهتر است بین انجام تکالیف استراحت داشته باشد تا تحت استرس قرار نگیرد. اصولاً بی‌خوابی، گرسنگی، کم‌آبی بدن، استرس و بازی‌های طولانی‌مدت با رایانه برای این کودکان توصیه نمی‌شود، چون ممکن است باعث بروز تشنج در آنها شود. لازم است محدودیت‌های ورزشی و فیزیکی در پرونده بهداشتی دانش‌آموز مبتلا به صرع به اطلاع اولیای مدرسه رسانده شود. فعالیت شدید جسمی و ورزش‌های رقابتی مثل شنا و دوومیدانی و ورزش‌هایی که نیاز به رعایت نکات ایمنی دارند، بیشتر باید مورد توجه قرار گیرند. همچنین لازم است کمک‌های اولیه هنگام تشنج به اولیای مدرسه آموزش داده شود.

❗ مصرف دارو در مدرسه

در صورتی که بیمار داروی ضد تشنج خود را باموقع و به اندازه مصرف کند در ۸۰ درصد موارد، حمله صرعی کنترل می‌شود. در صورتی‌که مصرف دارو سه‌بار در روز باشد، لازم است در ساعات مدرسه نیز مصرف شود. همچنین اگر والدین متوجه بروز تشنج

دانشتني‌ها

چرا آناناس دهان را به سوزش می‌اندازد؟

آیا برایتان پیش آمده‌که آناناس بخورید و در دهان یا قفسه سینه احساس سوزش کنید؟ در ادامه علتش را با هم بررسی می‌کنیم.

آناناس میوه‌ای اسیدی و دارای آنزیمی به‌اسم بروملین است که برای ژرد کردن گوشت کاربرد دارد.

اگر زیاد آناناس بخورید، به‌خاطر همین بروملین که به هضم پروتئین کمک می‌کند در دهان‌تان احساس سوزش خواهید کرد. طبق تحقیقات دانشگاه ملیورن، آناناس درحال‌حاضر تنها منبع طبیعی بروملین است و بیشتر آن در قسمت ساقه جمع شده و به‌همین دلیل اگر با خوردن آناناس سوزش دهان می‌گیرید، می‌توانید قسمت وسط آن را جدا کنید.

اگر فلاكسس مری به معده دارید، احتمالاً خوردن آناناس اذیت‌تان خواهد کرد. آناناس اسید معده را بالا می‌برد و به‌خاطر تشدید رفلاکس موجب ایجاد احساس ناخوشایندی در ناحیه مری می‌شود. البته شاید شنیده باشید که اگر روی آناناس‌تان نمک بپاشید، از اسیدپته آن کاسته می‌شود. نمک شیرینی آناناس را تقویت می‌کند و فقط مقداری طعم اسیدی آن را تغییر می‌دهد. اما این ترفند درحقیقت تأثیر چندان زیادی روی اسیدپته واقعی آناناس ندارد. ضمن این‌که نمک با افزایش احتمال ابتلا به فشارخون در ارتباط است و اضافه‌کردنش به آناناس می‌تواند جلوی خواص سالم این خوراکی مفید را بگیرد.

آناناس مانند سایر میوه‌های تازه کالری کم و فواید بسیاری برای سلامتی دارد. یک پیمانه آناناس تازه خردشده حاوی ۸۲ کالری، ۲۱ میلی‌گرم کلسیم، ۱۸۰ میلی‌گرم پتاسیم و ۷۸ میلی‌گرم ویتامین C است. کلسیم موجب حفظ سلامت استخوان‌ها، پتاسیم موجب بهبود فشارخون و ویتامین C به‌دلیل خواص آنتی‌اکسیدانی موجب حفاظت از سلول‌ها در برابر رادیکال‌های آزاد می‌شود.

